

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 19. marca 2019 *

„(besedilo, popravljeno s sklepom z dne 30. aprila 2019) – Predhodno odločanje – Območje svobode, varnosti in pravice – Skupni postopki za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite – Direktiva 2013/32/EU – Člen 33(2)(a) – Zavrženje prošnje za azil kot nedopustne s strani organov države članice zaradi predhodnega priznanja subsidiarne zaščite v drugi državi članici – Člen 52 – Področje uporabe *ratione temporis* te direktive – Člena 4 in 18 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Sistemske pomanjkljivosti azilnega postopka v tej drugi državi članici – Sistematično zavračanje prošenj za azil – Dejanska in izkazana nevarnost biti podvržen nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju – Življenjske razmere oseb, ki jim je priznana subsidiarna zaščita v tej zadnji državi“

V združenih zadevah C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki jih je vložilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija) z odločbami z dne 23. marca 2017, ki so na Sodišče prispele 23. maja 2017 (C-297/17) in 30. maja 2017 (C-318/17 in C-319/17), ter z odločbo z dne 1. junija 2017, ki je na Sodišče prispela 20. julija 2017 (C-438/17), v postopkih

Bashar Ibrahim (C-297/17),

Mahmud Ibrahim,

Fadwa Ibrahim,

Bushra Ibrahim,

Mohammad Ibrahim,

Ahmad Ibrahim (C-318/17),

Nisreen Sharqawi,

Yazan Fattayrji,

Hosam Fattayrji (C-319/17)

proti

Bundesrepublik Deutschland,

in

Bundesrepublik Deutschland

* Jezik postopka: nemščina.

proti

Tausu Magamadovu (C-438/17),

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Prechal, predsednica senata, M. Vilaras, E. Regan, F. Biltgen, predsedniki senatov, K. Jürimäe, predsednica senata, C. Lycourgos, predsednik senata, A. Rosas, E. Juhász, M. Ilešič (poročevalec), J. Malenovský, L. Bay Larsen in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: M. Aleksejev, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. maja 2018,

(popravljen s sklepom z dne 30. aprila 2019) ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Basharja Ibrahima, Mahmuda Ibrahima, Fadwo Ibrahim, Bushro Ibrahima, za mladoletna otroka Mohammada Ibrahima in Ahmada Ibrahima, za N. Sharqawi in njena mladoletna otroka Yazana Fattayrjija in Hosama Fattayrjija D. Kösterke-Zerbe, Rechtsanwältin,
- za T. Magamadova I. Stern, Rechtsanwältin,
- za nemško vlado T. Henze, R. Kanitz, M. Henning in V. Thanisch, agenti,
- za belgijsko vlado C. Van Lul in P. Cottin, agenta,
- za francosko vlado D. Colas, E. de Moustier in E. Armoët, agenti,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z L. Cordijem in L. D’Ascio, avvocati dello Stato,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér, G. Koós in M. M. Tátrai, agenti,
- za nizozemsko vlado J. Langer, M. Bulterman, C. S. Schillemans in M. Gijzen, agenti,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za vlado Združenega kraljestva S. Brandon in C. Crane, agenta, skupaj z D. Blundellom, barrister,
- za Evropsko komisijo M. Condou-Durande in C. Ladenburger, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 25. julija 2018

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlogi za sprejetje predhodne odločbe se nanašajo na razlago člena 33(2)(a) in člena 52, prvi odstavek, Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60, v nadaljevanju: Direktiva o postopkih) ter členov 4 in 18 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

- 2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru štirih sporov, in sicer med Basharjem Ibrahimom (zadeva C-297/17), Mahmudom Ibrahimom, Fadwo Ibrahim, Bushro Ibrahim, mladoletnima otrokoma Mohammadom in Ahmadom Ibrahimom (zadeva C-318/17) ter Nisreen Sharqawi in njenima mladoletnima otrokoma Yazanom in Hosamom Fattayrijem (zadeva C-319/17) na eni strani ter Bundesrepublik Deutschland (Zvezna republika Nemčija) na drugi ter med zadnjenavedeno in Tausom Magamadovom (zadeva C-438/17) v zvezi z odločbami Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (zvezni urad za migracije in begunce, Nemčija) (v nadaljevanju: urad), s katerimi je bila zadevnim osebam zavrnjena pravica do azila.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

- 3 Člen 3 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), naslovljen „Prepoved mučenja“, določa:

„Nikogar se ne sme mučiti ali nečloveško in ponižujoče z njim ravnati ali ga kaznovati.“

Pravo Unije

Listina

- 4 Člen 1 Listine, naslovljen „Človekovo dostojanstvo“, določa:

„Človekovo dostojanstvo je nedotakljivo. Treba ga je spoštovati in varovati.“

- 5 Člen 4 Listine, naslovljen „Prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja“, določa:

„Nihče ne sme biti podvržen mučenju ali nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.“

- 6 Člen 18 Listine, naslovljen „Pravica do azila“, določa:

„Ob upoštevanju pravil Ženevske konvencije [o statusu beguncev, podpisane 28. julija 1951 v Ženevi (*Recueil des traités des Nations unies*, zv. 189, str. 150, št. 2545 (1954),] in Protokola z dne 31. januarja 1967 o statusu beguncev in v skladu s Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: „Pogodbi“) je priznana pravica do azila.“

- 7 Člen 47 Listine, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča“, v prvem odstavku določa:

„Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.“

- 8 Člen 51 Listine, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Določbe te listine se uporabljajo za institucije, organe, urade in agencije Unije ob spoštovanju načela subsidiarnosti, za države članice pa samo, ko izvajajo pravo Unije. Zato spoštujejo pravice, upoštevajo načela in spodbujajo njihovo uporabo v skladu s svojimi pristojnostmi in ob spoštovanju meja pristojnosti Unije, ki so ji dodeljene v Pogodbah.“

- 9 Člen 52 Listine, naslovljen „Obseg pravic in načel ter njihova razlaga“, v odstavku 3 določa:

„Kolikor ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z [EKČP], sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija. Ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije.“

Direktiva o pogojih

- 10 Člen 2 Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL 2011, L 337, str. 9, v nadaljevanju: Direktiva o pogojih) določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) ‚mednarodna zaščita‘ pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite [...];

[...]

- (d) ‚begunec‘ pomeni državljana tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rasne, verske, nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi tega strahu noče izkoristiti zaščite te države, ali osebo brez državljanstva, ki se nahaja izven države prejšnjega običajnega prebivališča zaradi enakih razlogov, kot so navedeni zgoraj, in se ne more ali zaradi tega strahu noče vrniti vanjo, in za katera se ne uporablja člen 12;

- (e) ‚status begunca‘ pomeni priznanje državljana tretje države ali osebe brez državljanstva kot begunca s strani države članice;

- (f) ‚oseba, upravičena do subsidiarne zaščite‘ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki ne izpolnjuje pogojev za begunca, a je bilo v zvezi z njim/njo izkazano, da obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da bi se zadevna oseba, če bi se vrnila v izvorno državo, ali v primeru osebe brez državljanstva v državo prejšnjega običajnega prebivališča, soočila z utemeljenim tveganjem, da utrpí resno škodo, kot je opredeljena v členu 15, in za katero se člen 17(1) in (2) ne uporablja in ki ne more ali zaradi takega tveganja noče izkoristiti zaščite te države;

- (g) ‚status subsidiarne zaščite‘ pomeni priznanje državljana tretje države ali osebe brez državljanstva kot osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, s strani države članice;

- (h) ‚prošnja za mednarodno zaščito‘ pomeni prošnjo državljana tretje države ali osebe brez državljanstva, ki se lahko razume kot prošnj[a] za status begunca ali subsidiarne zaščite in ki ne zahteva izrecno druge vrste zaščite izven področja uporabe te direktive, za katero se lahko zaprosi posebej;

[...]“

- 11 V poglavju II Direktive o pogojih so določeni pogoji za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito.

- 12 V to poglavje II spada tudi člen 4 Direktive o pogojih, naslovljen „Obravnavanje dejstev in okoliščin“, ki v odstavku 3 določa:

„Obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito se izvede v vsakem posameznem primeru posebej in vključuje upoštevanje naslednjega:

- (a) vsa ustrezna dejstva, ki se nanašajo na izvirno državo v času, ko se sprejme odločitev o prošnji, vključno z zakoni in predpisi izvirne države in načinom njihove uporabe;
- (b) ustrezne izjave in dokumentacijo, ki jih predloži prosilec, vključno z informacijami o tem, ali je bil ali bi lahko bil prosilec podvržen preganjanju oziroma mu je bila ali bi mu lahko bila povzročena resna škoda;
- (c) individualni položaj in osebne okoliščine prosilca, vključno z dejavniki, kot so poreklo, spol in starost, za oceno dejstva, ali bi na podlagi prosilčevih osebnih okoliščin dejanja, ki jim je bil prosilec izpostavljen ali bi jim bil lahko izpostavljen, pomenila preganjanje ali resno škodo;

[...]“

- 13 V poglavju III Direktive o pogojih so določeni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati begunci. V tem okviru člena 9 in 10 te direktive, naslovljena „Dejanja preganjanja“ in „Razlogi za preganjanje“, določata elemente, ki jih je treba upoštevati pri presoji, ali je prosilec bil ali bi lahko bil podvržen preganjanju.

- 14 Poglavje IV Direktive o pogojih, naslovljeno „Status begunca“, vsebuje člen 13 z naslovom „Priznanje statusa begunca“, ki določa:

„Države članice priznajo status begunca državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki izpolnjuje pogoje za begunca v skladu s poglavjema II in III.“

- 15 V poglavjih V in VI Direktive o pogojih so opredeljeni pogoji za priznanje subsidiarne zaščite in status subsidiarne zaščite.

- 16 V poglavju VII Direktive o pogojih, ki vsebuje člene od 20 do 35 te direktive, je opredeljena vsebina mednarodne zaščite.

Uredbi Dublin II in Dublin III

- 17 Uredba Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 109, v nadaljevanju: Uredba Dublin II) je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (UL 2013, L 180, str. 31, v nadaljevanju: Uredba Dublin III).

- 18 Medtem ko je Uredba Dublin II v skladu s svojim členom 1 v povezavi s členom 2(c) določala le merila in mehanizme za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, v smislu Konvencije o statusu beguncev, podpisane 28. julija 1951 v Ženevi (v nadaljevanju: Ženevska konvencija), je cilj Uredbe Dublin III, kot izhaja iz njenega člena 1, odslej določiti taka merila in mehanizme v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito, ki v skladu z opredelitvijo iz člena 2(b) Uredbe Dublin III, ki napotuje na opredelitev iz člena 2(h) Direktive o pogojih, pomenijo prošnje za pridobitev statusa begunca in statusa subsidiarne zaščite.

19 Člen 18(1)(d) Uredbe Dublin III določa, da je odgovorna država članica po tej uredbi zavezana ponovno sprejeti državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, katere prošnjo je zavrnila in ki je podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje.

20 Člen 49 Uredbe Dublin III, naslovljen „Začetek veljavnosti in uporaba“, določa:

„Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se za prošnje za mednarodno zaščito, vložene od prvega dne šestega meseca po začetku njene veljavnosti, od tega datuma pa se uporablja za katero koli zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem prosilcev, ne glede na datum, na katerega je bila prošnja podana. Države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, predložene pred tem datumom, se določijo v skladu z merili iz Uredbe [Dublin II].

[...]“

Direktiva 2005/85 in Direktiva o postopkih

21 Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL 2005, L 326, str. 13) je bila prenovljena z Direktivo o postopkih.

22 V skladu s členom 1 Direktive 2005/85 je bil namen te direktive določiti minimalne standarde glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca. V členu 2(b) te direktive je bil pojem „prošnja za azil“ opredeljen kot prošnja, ki jo vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva in ki jo je mogoče razumeti kot prošnjo za mednarodno zaščito s strani države članice v okviru Ženevske konvencije.

23 Člen 25 Direktive 2005/85 je določal:

„1. Poleg primerov, v katerih se prošnja ne preučuje v skladu z Uredbo [Dublin II], se od držav članic ne zahteva, da preučijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za begunca [...], kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem členom.

2. Države članice lahko štejejo prošnjo za azil za nedopustno v skladu s tem členom, če:

(a) je status begunca priznala druga država članica;

[...]“

24 V skladu s členom 1 Direktive o postopkih je namen te direktive določiti skupne postopke za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite na podlagi Direktive o pogojih.

25 V členu 2(b) Direktive o postopkih je pojem „prošnja za mednarodno zaščito“ opredeljen kot prošnja državljana tretje države ali osebe brez državljanstva za zaščito s strani države članice, ki se lahko razume kot prošnja za status begunca ali status subsidiarne zaščite, pri čemer prosilec ne zahteva izrecno druge vrste zaščite zunaj področja uporabe Direktive o pogojih, za katero se lahko zaprosi posebej.

26 Člen 10(2) Direktive o postopkih določa:

„Pri obravnavanju prošelj za mednarodno zaščito [pristojni organ] najprej presodi, ali prosilci izpolnjujejo pogoje za status begunca, in če jih ne, presodi, ali so upravičeni do subsidiarne zaščite.“

27 Člen 33 Direktive o postopkih, naslovljen „Nedopustne prošnje“, določa:

„1. Poleg primerov, v katerih se prošnja ne preučuje v skladu z Uredbo [Dublin III], se od držav članic ne zahteva, da preučijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo [o pogojih], kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem členom.

2. Države članice lahko štejejo prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno le, če:

(a) je druga država članica priznala mednarodno zaščito;

[...]

(d) je prošnja naknadna prošnja, ne da bi se pojavili novi elementi ali ugotovitve v zvezi z vprašanjem, ali prosilec izpolnjuje pogoje kot upravičenec do mednarodne zaščite, na podlagi Direktive [o pogojih], oziroma ne da bi prosilec navedel take nove elemente ali ugotovitve; [...]

[...]“

28 Člen 40 Direktive o postopkih, naslovljen „Naknadna prošnja“, v odstavkih od 2 do 4 določa:

„2. Za namene odločanja o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito v skladu s členom 33(2)(d) je naknadna prošnja za mednarodno zaščito najprej predmet predhodne obravnave o tem, ali so se pojavili novi elementi ali ugotovitve v zvezi z vprašanjem, ali prosilec izpolnjuje pogoje kot upravičenec do mednarodne zaščite, na podlagi Direktive [o pogojih], oziroma je prosilec navedel take nove elemente ali ugotovitve.

3. Če se v predhodni obravnavi iz odstavka 2 ugotovi, da so se pojavili novi elementi ali ugotovitve, ki pomembno povečujejo verjetnost, da prosilec izpolnjuje pogoje kot upravičenec do mednarodne zaščite, na podlagi Direktive [o pogojih], oziroma da je prosilec navedel take nove elemente ali ugotovitve, se obravnavanje prošnje nadaljuje v skladu s poglavjem II. Države članice lahko določijo tudi druge razloge za nadaljnje obravnavanje naknadne prošnje.

4. Države članice lahko odločijo, da bo prošnja nadalje obravnavana le, če zadevni prosilec brez svoje krivde v predhodnem postopku ni mogel uveljaviti okoliščin iz odstavkov 2 in 3 tega člena, zlasti z uveljavljanjem svoje pravice do učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 46.“

29 Člen 51(1) Direktive o postopkih določa:

„Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členi 1 do 30, členom 31(1), (2) in (6) do (9), členi 32 do 46, členoma 49 in 50 ter Prilogo I do 20. julija 2015. Komisiji nemudoma sporočijo besedila teh predpisov.“

30 Člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih določa:

„Države članice uporabljajo zakone in druge predpise iz člena 51(1) za vložene prošnje za mednarodno zaščito in za postopke za odvzem mednarodne zaščite, ki se začnejo po 20. juliju 2015 ali na zgodnejši datum. Prošnje, ki so vložene pred 20. julijem 2015, in postopke za odvzem statusa begunca, ki se začnejo pred navedenim datumom, urejajo zakoni in drugi predpisi, sprejeti v skladu z Direktivo [2005/85].“

- 31 Člen 53, prvi odstavek, Direktive o postopkih določa, da se Direktiva 2005/85 za države članice, ki jih zavezuje Direktiva o postopkih, razveljavi z učinkom od 21. julija 2015, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos te direktive v nacionalno zakonodajo, ki so določeni v delu B Priloge II.
- 32 Člen 54, prvi odstavek, Direktive o postopkih določa, da začne ta direktiva „veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*“, do katere je prišlo 29. junija 2013.

Nemško pravo

- 33 Člen 29 Asylgesetz (zakon o azilu, v nadaljevanju: AsylG), kakor je bil s 6. avgustom 2106 spremenjen z Integrationsgesetz (zakon o integraciji) z dne 31. julija 2016 (BGBl. 2016 I, str. 1939, v nadaljevanju: Integrationsgesetz), je naslovljen „Nedopustne prošnje“ in določa:

„(1) Prošnja za azil ni dopustna, če:

1. je druga država odgovorna za obravnavanje prošnje za azil
 - a) na podlagi Uredbe [Dublin III] ali
 - b) na podlagi drugih pravil Evropske unije ali mednarodnega sporazuma;

[...]

2. je druga država članica Evropske unije tujcu že priznala mednarodno zaščito iz člena 1(1), točka 2, [...]

- 34 Člen 77(1) AsylG določa:

„V zadevah iz tega zakona se sodišče opira na dejanski in pravni položaj, ki obstaja v času zadnje obravnave; če odloči brez obravnave, je odločilni trenutek tisti, ko se odločba izda.“

Spori o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Združene zadeve C-297/17, C-318/17 in C-319/17

- 35 Tožeče stranke iz postopkov v glavni stvari so palestinski prosilci za azil brez državljanstva, ki so prebivali v Siriji.
- 36 Bashar Ibrahim, tožeča stranka iz postopka v glavni stvari v zadevi C-297/17, je sin Mahmuda Ibrahima in Fadwe Ibrahim ter brat njunih treh otrok, ki so tako kot njihovi starši tožeče stranke iz postopka v glavni stvari v zadevi C-318/17. Nisreen Sharqawi in njena mladoletna otroka so tožeče stranke iz postopka v glavni stvari v zadevi C-319/17.
- 37 Zadevne osebe so leta 2012 zapustile Sirijo in prišle v Bolgarijo, kjer jim je bila z odločbami z dne 26. februarja in 7. maja 2013 priznana subsidiarna zaščita. Novembra 2013 so nadaljevale pot prek Romunije, Madžarske in Avstrije ter prišle v Nemčijo, kjer so 29. novembra 2013 vložile nove prošnje za azil.

- 38 Urad je 22. januarja 2014 bolgarski upravi, pristojni za begunce, poslal zahteve za ponovni sprejem zadevnih oseb, ta uprava pa jih je zavrnila z dopisi z dne 28. januarja in 10. februarja 2014. Po mnenju te uprave se glede na to, da je bila tožečim strankam v postopkih v glavni stvari v Bolgariji že priznana subsidiarna zaščita, mehanizem ponovnega sprejema iz Uredbe Dublin III v obravnavani zadevi ne uporablja. Poleg tega naj bi bil pristojni bolgarski organ lokalna mejna policija.
- 39 Urad je z odločbami z dne 27. februarja in 19. marca 2014 zadevnim osebam zavrnil pravico do azila, ne da bi vsebinsko obravnaval njihove prošnje, z obrazložitvijo, da so prišli iz varne tretje države. Odredil je njihovo odstranitev na bolgarsko mejo.
- 40 Verwaltungsgericht Trier (upravno sodišče v Trierju, Nemčija) je s sodbama, izrečenima 20. maja in 22. julija 2014, zavrnilo tožbi, vloženi zoper te odločbe.
- 41 Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (višje upravno sodišče dežele Porenje - Pfalška, Nemčija) je s sodbama z dne 18. februarja 2016 razveljavilo odredbe o odstranitvi zadevnih oseb na bolgarsko mejo, predloge pa je v preostalem zavrnilo. Po mnenju navedenega sodišča je bila pravica do azila v Nemčiji zadevnim osebam upravičeno zavrnjena, saj so te osebe v to državo članico prišle iz varne tretje države, in sicer Avstrije. Navedene odredbe o odstranitvi na bolgarsko mejo pa naj bi bile nezakonite, ker ni bilo ugotovljeno, da je Republika Bolgarija še vedno pripravljena sprejeti tožeče stranke.
- 42 Tožeče stranke v postopkih v glavni stvari so zoper ti odločbi o delni zavrnitvi njihovih predlogov vložile pritožbo pri Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija). Med drugim zatrjujejo, da se v skladu s členom 49, drugi odstavek, drugi stavek, Uredbe Dublin III za njihov položaj še vedno uporablja Uredba Dublin II in da ta ostane v uporabi tudi po priznanju subsidiarne zaščite. V skladu z določbami Uredbe Dublin II pa naj bi se prvotna odgovornost Republike Bolgarije med postopkom, določenim s to uredbo, prenesla na Zvezno republiko Nemčijo.
- 43 Zvezna republika Nemčija meni, da so zadevne prošnje zdaj nedopustne na podlagi člena 29(1), točka 2, AsylG, katerega vsebina se ujema z vsebino člena 33(2)(a) Direktive o postopkih.
- 44 Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) ugotavlja, da urad ne bi smel zavrniti obravnavanja prošenj za azil, ki so mu bile predložene, z obrazložitvijo, da so tožeče stranke prišle iz varne tretje države. Ker je treba nacionalno pravo razlagati v skladu s pravom Unije, je varna tretja država namreč lahko le država, ki ni država članica Unije. Torej naj bi bilo treba ugotoviti, ali je mogoče sporne odločbe šteti za odločbe o zavrženju, ki temeljijo na nedopustnosti prošenj za azil na podlagi člena 29(1), točka 2, AsylG.
- 45 V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja za predhodno odločanje, ki so v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17 enaka:

„1. Ali prehodna določba v členu 52, prvi odstavek, Direktive [o postopkih] nasprotuje uporabi nacionalne ureditve, v skladu s katero se na podlagi prenosa v primerjavi s predhodno določbo razširjenega pooblastila iz člena 33(2)(a) Direktive [o postopkih] prošnja za mednarodno zaščito šteje za nedopustno, kadar je druga država članica prosilcu priznala subsidiarno zaščito, če se nacionalna ureditev zaradi neobstoja nacionalne prehodne določbe uporablja tudi za prošnje, ki so bile vložene pred 20. julijem 2015?

Ali prehodna določba v členu 52, prvi odstavek, Direktive [o postopkih] državam članicam omogoča retroaktivno izvajanje razširjenega pooblastila iz člena 33(2)(a) Direktive [o postopkih], zaradi česar so tudi prošnje za azil, ki so bile vložene pred prenosom tega razširjenega pooblastila v nacionalno zakonodajo, o katerih pa v času prenosa še ni bilo dokončno odločeno, nedopustne?

2. Ali daje člen 33 Direktive [o postopkih] državam članicam pravico do izbire, ali bodo prošnjo za azil zavrgle kot nedopustno zaradi druge mednarodne pristojnosti (Uredba Dublin) ali na podlagi člena 33(2)(a) Direktive [o postopkih]?
3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen: ali pravo Unije državi članici pri izvajanju pooblastila iz člena 33(2)(a) Direktive [o postopkih] preprečuje zavrženje prošnje za mednarodno zaščito kot nedopustne zaradi priznanja subsidiarne zaščite v drugi državi članici, če:
 - (a) prosilec uveljavlja okrepitev subsidiarne zaščite, ki mu jo je priznala druga država članica (priznanje statusa begunca), in je imel azilni postopek v drugi državi članici sistemske pomanjkljivosti, ki so še vedno podane, ali
 - (b) je ureditev mednarodne zaščite, zlasti življenjskih razmer oseb, ki jim je priznana subsidiarna zaščita, v drugi državi članici, ki je prosilcu že priznala subsidiarno zaščito,
 - v nasprotju s členom 4 [Listine] oziroma členom 3 EKČP ali
 - ne ustreza zahtevam iz člena 20 in naslednjih Direktive [o pogojih], ne da bi pri tem bila že v nasprotju s členom 4 [Listine] oziroma členom 3 EKČP?
4. Če je odgovor na tretje vprašanje, točka (b), pritrdilen: ali navedeno velja tudi takrat, kadar se osebam, ki jim je priznana subsidiarna zaščita, ne zagotavljajo dajatve za kritje stroškov za preživetje, ali pa se jim v primerjavi z drugimi državami članicami zagotavljajo zgolj v zelo omejenem obsegu, vendar ne da bi bile v zvezi s tem obravnavane drugače kot državljani te države članice?
5. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen:
 - (a) Ali se Uredba Dublin III uporablja v postopku priznanja mednarodne zaščite, če je bila prošnja za azil vložena pred 1. januarjem 2014, zahteva za ponovni sprejem pa šele po 1. januarju 2014, in je prosilcu že prej (februarja 2013) država članica, na katero je bila zahteva naslovljena, priznala subsidiarno zaščito?
 - (b) Ali iz določb uredb Dublin izhaja – nezapisan – prenos pristojnosti na državo članico, ki je zahtevala ponovni sprejem prosilca, če je pristojna država članica, na katero je bila zahteva naslovljena, pravočasno vloženo zahtevo za ponovni sprejem na podlagi določb uredb Dublin zavrnila in se namesto tega sklicevala na meddržavni sporazum o ponovnem sprejemu oseb?“

Zadeva C-438/17

- 46 T. Magamadov, prosilec za azil z ruskim državljanstvom, ki je po lastnih navedbah Čečen, je leta 2007 prišel na Poljsko, kjer mu je bila z odločbo z dne 13. oktobra 2008 priznana subsidiarna zaščita. Junija 2012 je s soprogo in otrokom vstopil v Nemčijo, kjer je 19. junija 2012 vložil prošnjo za azil.
- 47 Urad je 13. februarja 2013 poljskim organom poslal zahtevo za ponovni sprejem zadevne osebe in njegove družine, ti organi pa so 18. februarja 2013 sporočili, da so pripravljeni te osebe ponovno sprejeti.
- 48 Urad je v odločbi z dne 13. marca 2013 brez vsebinske obravnave ugotovil, da prošnje za azil, ki sta jih vložili tožeča stranka in njena družina, niso dopustne, ker je Republika Poljska tista, ki je odgovorna za obravnavanje teh prošenj, in je odredil predajo zadevnih oseb na Poljsko. Ker ta predaja zaradi zdravstvenih težav soproge T. Magamadova ni bila opravljena v roku, ki je bil določen, je urad z odločbo z dne 24. septembra 2013 odpravil svojo odločbo z dne 13. marca 2013 z obrazložitvijo, da je Zvezna republika Nemčija zaradi izteka tega roka postala odgovorna za obravnavanje teh prošenj. Urad je z odločbo z dne 23. junija 2014 T. Magamadovu zavrnil mednarodno zaščito in pravico do azila, ker je prišel iz varne tretje države, in sicer iz Poljske, in odredil njegovo odstranitev v to državo.

- 49 Verwaltungsgericht Potsdam (upravno sodišče v Potsdamu, Nemčija) je s sodbo z dne 19. maja 2015 tožbo, vloženo zoper to odločbo, zavrnilo.
- 50 Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (višje upravno sodišče dežele Berlin - Brandenburg, Nemčija) je s sodbo z dne 21. aprila 2016 odločbo urada z dne 23. junija 2014 odpravilo. Menilo je namreč, da se pravilo, v skladu s katerim se pravica do azila ne sme priznati tujemu državljanu, ki prispe iz varne države, v postopku v glavni stvari ne uporablja, in sicer zaradi izjeme, določene v členu 26a(1), tretji stavek, točka 2, AsylG, v skladu s katero se pravilo varne tretje države ne uporablja, če je kot v obravnavani zadevi Zvezna republika Nemčija postala odgovorna za obravnavanje prošnje zadevne osebe za zaščito na podlagi prava Unije. Ker je bila prošnja za azil iz postopka v glavni stvari vložena pred 20. julijem 2015, naj bi se v obravnavani zadevi uporabljala Direktiva 2005/85. Ta direktiva pa naj bi dovoljevala zavrženje prošnje za azil brez vsebinskega obravnavanja s strani države članice le, če je zadevni osebi status begunca priznala druga država članica.
- 51 Zvezna republika Nemčija je pri Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) vložila revizijo zoper to sodbo. Med drugim trdi, da prošnja za azil, ki je predmet postopka v glavni stvari, zdaj ni dopustna na podlagi člena 29(1), točka 2, AsylG, kakor je bil spremenjen z Integrationsgesetz, ker je bila T. Magamadovu na Poljskem priznana mednarodna zaščita. Zadevna oseba pa meni, da njegova prošnja za azil, vložena 19. junija 2012, ni nedopustna, ker mu Republika Poljska ni priznala statusa begunca, ampak samo subsidiarno zaščito.
- 52 Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) ugotavlja, da urad ne bi smel zavrniti obravnavanja prošnje za azil, ki mu je bila predložena, z obrazložitvijo, da je tožeča stranka prišla iz varne tretje države. Ker je treba nacionalno pravo razlagati v skladu s pravom Unije, naj bi namreč varna tretja država lahko bila le država, ki ni država članica Unije. Torej naj bi bilo treba ugotoviti, ali je mogoče sporno odločbo šteti za odločbo o zavrženju, ki temelji na nedopustnosti prošnje za azil, na podlagi člena 29(1), točka 2, AsylG.
- 53 V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali prehodna določba v členu 52, prvi odstavek, Direktive [o postopkih] nasprotuje uporabi nacionalne ureditve, v skladu s katero se na podlagi prenosa v primerjavi s predhodno določbo razširjenega pooblastila iz člena 33(2)(a) Direktive [o postopkih] prošnja za mednarodno zaščito šteje za nedopustno, kadar je druga država članica prosilcu priznala subsidiarno zaščito, če se nacionalna ureditev zaradi neobstoja nacionalne prehodne določbe uporablja tudi za prošnje, ki so bile vložene pred 20. julijem 2015? Ali to vsekakor velja v primeru, kadar prošnja za azil v skladu s členom 49 Uredbe [Dublin III] še v celoti spada na področje uporabe Uredbe [Dublin II]?
2. Ali prehodna določba v členu 52, prvi odstavek, Direktive [o postopkih] državam članicam omogoča retroaktivni prenos razširjenega pooblastila iz člena 33(2)(a) Direktive [o postopkih], zaradi česar so tudi prošnje za azil, ki so bile vložene pred začetkom veljavnosti Direktive [o postopkih] in pred prenosom tega razširjenega pooblastila v nacionalno zakonodajo, o katerih pa v času prenosa še ni bilo dokončno odločeno, nedopustne?“

Postopek pred Sodiščem

- 54 Zadeve C-297/17, C-318/17 in C-319/17 so bile z odločbo predsednika Sodišča z dne 9. junija 2017 združene za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodb, ker so vprašanja za predhodno odločanje v teh treh zadevah enaka. Poleg tega so bile te zadeve s sklepom predsednika Sodišča z dne 30. januarja 2018 združene z zadevo C-438/17 za ustni del postopka in izdajo sodb.

- 55 Predložitveno sodišče je v predlogih za sprejetje predhodne odločbe predlagalo uporabo hitrega postopka iz člena 105(1) Poslovnika Sodišča. Ti predlogi so bili zavrnjeni z sklepoma predsednika Sodišča z dne 14. julija 2017, Ibrahim in drugi (C-297/17, C-318/17 in C-319/17, neobjavljen, EU:C:2017:561), in z dne 19. septembra 2017, Magamadov (C-438/17, neobjavljen, EU:C:2017:723).

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17 ter vprašnji v zadevi C-438/17

- 56 Predložitveno sodišče s temi vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih razlagati tako, da državi članici omogoča, da določi takojšnjo uporabo določbe nacionalnega prava, s katero se prenaša člen 33(2)(a) te direktive, za prošnje za azil, o katerih še ni bilo dokončno odločeno ter ki so bile vložene pred 20. julijem 2015 in pred začetkom veljavnosti te določbe nacionalnega prava. Poleg tega to sodišče v okviru zadeve C-438/17 sprašuje, ali to velja tudi, kadar je bila prošnja za azil vložena pred začetkom veljavnosti Direktive o postopkih in v skladu s členom 49 Uredbe Dublin III še v celoti spada na področje uporabe Uredbe Dublin II.
- 57 Države članice lahko v skladu s členom 33(2)(a) Direktive o postopkih prošnjo za mednarodno zaščito štejejo za nedopustno, če je druga država članica priznala mednarodno zaščito.
- 58 Ta določba s tem, da možnost države članice, da tako prošnjo zavrže kot nedopustno tudi, kadar je bila prosilcu v drugi državi članici priznana le subsidiarna zaščita, razširja možnost, ki je bila prej določena v členu 25(2)(a) Direktive 2005/85, ki je tako zavrnitev omogočal le, če je bil prosilcu v drugi državi članici priznan status begunca.
- 59 Iz člena 51(1) Direktive o postopkih izhaja, da so morale države članice sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladiitev z – med drugim – členom 33 te direktive, najpozneje do 20. julija 2015. Poleg tega je bila Direktiva 2005/85 v skladu s členom 53, prvi odstavek, Direktive o postopkih razveljavljena z učinkom od 21. julija 2015.
- 60 Člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih vsebuje prehodne določbe.
- 61 Tako v skladu s členom 52, prvi odstavek, prvi stavek, te direktive države članice uporabljajo zakone in druge predpise iz člena 51(1) za vložene prošnje za mednarodno zaščito in za postopke za odvzem mednarodne zaščite, ki so se začeli „po 20. juliju 2015 ali na zgodnejši datum“.
- 62 Člen 52, prvi odstavek, drugi stavek, Direktive o postopkih določa, da prošnje, ki so vložene „pred 20. julijem 2015“, in postopke za odvzem statusa begunca, ki se začnejo pred navedenim datumom, urejajo zakoni in drugi predpisi, sprejeti v skladu z Direktivo 2005/85.
- 63 Iz preučitve pripravljalnih del za Direktivo o postopkih, zlasti iz primerjave Stališča Sveta (EU) št. 7/2013 v prvi obravnavi z namenom sprejetja direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem statusa mednarodne zaščite, sprejetega 6. junija 2013 (UL 2013, C 179 E, str. 27), s predlogom Komisije za Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite v državah članicah (COM(2009) 554 final) izhaja, da je bil izraz „ali na zgodnejši datum“ iz člena 52, prvi odstavek, prvi stavek, Direktive o postopkih dodan med zakonodajnim postopkom (sodba z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 71).

- 64 Zato ne glede na razhajanje med prvim in drugim stavkom prvega odstavka člena 52 Direktive o postopkih iz navedenih pripravljalnih del izhaja, da je zakonodajalec Unije državam članicam, ki to želijo, nameraval dovoliti, da za prošnje za mednarodno zaščito, vložene pred 20. julijem 2015, s takojšnjim učinkom uporabijo svoje določbe o izvajanju te direktive (sodba z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 72).
- 65 Poleg tega iz ničesar v navedenih pripravljalnih delih ne izhaja, da bi zakonodajalec Unije želel to možnost, ki jo člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih daje državam članicam, omejiti zgolj na določbe, ki so za prosilce za mednarodno zaščito ugodnejše od tistih, ki so bile predhodno sprejete za prenos Direktive 2005/85.
- 66 Vendar čeprav je bilo s členom 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih državam članicam dovoljeno, da svoje določbe za izvajanje te direktive uporabijo za prošnje za mednarodno zaščito, vložene pred 20. julijem 2015, te k temu niso bile prisiljene. Ker ta določba z uporabo izraza „ki se začnejo po 20. juliju 2015 ali na zgodnejši datum“ zagotavlja več možnosti za časovno uporabo, je za to, da se pri izvajanju prava Unije spoštujeta načeli pravne varnosti in enakosti pred zakonom ter da so prosilci za mednarodno zaščito zaščiteni pred arbitrarnostjo, pomembno, da vse države članice, ki jih ta direktiva zavezuje, predvidljivo in enotno obravnavajo prošnje za mednarodno zaščito, vložene v istem obdobju na njihovem ozemlju (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 73).
- 67 Iz predložitvenih odločb je razvidno, da je določba, s katero je bil v nemško pravo prenesen dodaten razlog za nedopustnost iz člena 33(2)(a) Direktive o postopkih, in sicer člen 29(1), točka 2, AsylG, začela veljati 6. avgusta 2016 in da mora predložitveno sodišče ob neobstoju nacionalnih prehodnih določb na podlagi člena 77(1), prvi stavek, AsylG svojo odločbo v sporih o glavni stvari utemeljiti z dejstvi in pravom, ki je obstajalo na dan zadnje obravnave pri tem sodišču, ali če obravnave ni bilo, na dan njegove odločbe, in torej s členom 29 AsylG v različici, ki je veljala na ta dan, razen če člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih nasprotuje takojšnji uporabi te različice za prošnje, ki so bile vložene pred začetkom njene veljavnosti, vendar o njih še ni bilo dokončno odločeno.
- 68 V zvezi s tem je treba ugotoviti, prvič, da se z nacionalno določbo, kakršna je člen 77(1), prvi stavek, AsylG, zagotavlja, da se prošnje za mednarodno zaščito, ki so bile na nemškem ozemlju vložene v istem obdobju in o katerih ob začetku veljavnosti člena 29(1), točka 2, AsylG še ni bilo dokončno odločeno, obravnavajo predvidljivo in enotno.
- 69 Drugič, kot je razvidno iz ugotovitev iz točk 64 in 65 te sodbe, člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih ne nasprotuje temu, da se nacionalna določba, s katero je bil prenesen dodaten razlog za nedopustnost iz člena 33(2)(a) te direktive, v skladu z nacionalnim pravom *ratione temporis* uporablja za prošnje za azil, ki so bile vložene pred 20. julijem 2015 in pred začetkom veljavnosti te določbe za prenos, vendar o njih še ni bilo dokončno odločeno.
- 70 Tretjič, člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih načeloma ne nasprotuje niti takojšnji uporabi določb te direktive za prošnje, ki so bile vložene pred začetkom njene veljavnosti, vendar je treba ugotoviti, da je takojšnja uporaba dodatnega razloga za nedopustnost iz člena 33(2)(a) navedene direktive omejena v položaju, kakršen je ta v zadevi C-438/17, v kateri sta bila tako prošnja za azil v Nemčiji kot zahteva za ponovni sprejem vloženi pred 1. januarjem 2014, tako da ta prošnja v skladu s členom 49 Uredbe Dublin III še v celoti spada na področje uporabe Uredbe Dublin II.
- 71 Direktiva o postopkih, ki je bila sprejeta istega dne kot Uredba Dublin III, tako kot ta uredba namreč določa, da se njeno področje uporabe – za razliko od Direktive 2005/85, ki je veljala pred njo in ki je urejala samo azilni postopek – razširi na prošnje za mednarodno zaščito. Tako je bil v tem širšem regulativnem okviru uveden dodaten razlog za nedopustnost iz člena 33(2)(a) Direktive o postopkih, ki državam članicam omogoča, da prošnjo za azil zavržejo kot nedopustno tudi, če je druga država članica prosilcu priznala le subsidiarno zaščito, in ne pravice do azila.

- 72 Poleg tega, medtem ko člen 25(1) Direktive 2005/85 napotuje na Uredbo Dublin II, člen 33(1) Direktive o postopkih napotuje na Uredbo Dublin III.
- 73 Tako iz sistematike Uredbe Dublin III in Direktive o postopkih ter iz besedila člena 33(1) te direktive izhaja, da se dodaten razlog za nedopustnost iz člena 33(2)(a) navedene direktive ne more uporabiti za prošnjo za azil, ki še v celoti spada na področje uporabe Uredbe Dublin II.
- 74 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17 ter na vprašanji v zadevi C-438/17 odgovoriti, da je treba člen 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih razlagati tako, da državi članici omogoča, da določi takojšnjo uporabo nacionalne določbe, s katero je bil prenesen odstavek 2(a) člena 33 te direktive, za prošnje za azil, o katerih še ni bilo dokončno odločeno ter ki so bile vložene pred 20. julijem 2015 in pred začetkom veljavnosti te nacionalne določbe. Vendar ta člen 52, prvi odstavek, v povezavi zlasti z navedenim členom 33 nasprotuje taki takojšnji uporabi v položaju, v katerem sta bili tako prošnja za azil kot zahteva za ponovni sprejem vloženi pred začetkom veljavnosti Direktive o postopkih in v skladu s členom 49 Uredbe Dublin III še v celoti spadata na področje uporabe Uredbe Dublin II.

Drugo vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17

- 75 Iz predložitvene odločbe izhaja, da predložitveno sodišče s tem vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 33 Direktive o postopkih razlagati tako, da državam članicam omogoča, da prošnjo za azil zavržejo kot nedopustno na podlagi odstavka (2)(a) tega člena 33, ne da bi te morale najprej izvesti postopek za sprejem ali postopek za ponovni sprejem, določena z uredbama Dublin II ali Dublin III.
- 76 Člen 33(1) Direktive o postopkih določa, da se poleg primerov, v katerih se prošnja ne preuči v skladu z Uredbo Dublin III, od držav članic ne zahteva, da preučijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo o pogojih, kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s členom 33 te direktive. V odstavku 2 tega člena 33 so izčrpno naštet položaji, v katerih lahko države članice prošnjo za mednarodno zaščito štejejo za nedopustno.
- 77 Iz besedila člena 33(1) Direktive o postopkih, zlasti iz uporabe izraza „[p]oleg primerov, v katerih se prošnja ne preučuje v skladu z Uredbo [Dublin III]“ in iz cilja ekonomičnosti postopka, ki mu sledi ta določba, izhaja, da v položajih, naštetih v členu 33(2) te direktive, ta državam članicam omogoča, da prošnjo za mednarodno zaščito zavržejo kot nedopustno, ne da bi morale najprej izvesti postopek za sprejem ali postopek za ponovni sprejem iz Uredbe Dublin III.
- 78 Poleg tega, kar zadeva prošnje za mednarodno zaščito, kakršne so te v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17, ki deloma spadajo na področje uporabe Uredbe Dublin III, država članica od druge države članice ne more veljavno zahtevati, da v okviru postopkov, opredeljenih s to uredbo, sprejme ali ponovno sprejme državljana tretje države, ki je vložil prošnjo za mednarodno zaščito v prvonavedeni državi članici, potem ko mu je drugonavedena država članica priznala subsidiarno zaščito.
- 79 Zakonodajalec Unije je namreč menil, da je treba v takem položaju zavrnitev take prošnje za mednarodno zaščito potrditi s sprejetjem odločbe o nedopustnosti v skladu s členom 33(2)(a) Direktive o postopkih, in ne odločbe o predaji in neobravnavanju v skladu s členom 26 Uredbe Dublin III (glej sklep z dne 5. aprila 2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, točki 39 in 41).
- 80 V teh okoliščinah je treba na drugo vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17 odgovoriti, da je treba v položaju, kakršen je ta v teh zadevah, člen 33 Direktive o postopkih razlagati tako, da državam članicam omogoča, da prošnjo za azil zavržejo kot nedopustno na podlagi odstavka (2)(a) tega člena 33, ne da bi morale ali mogle najprej izvesti postopek za sprejem ali postopek za ponovni sprejem, določena z Uredbo Dublin III.

Tretje in četrto vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17

- 81 Predložitveno sodišče s tema vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, prvič, ali je treba člen 33(2)(a) Direktive o postopkih razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost iz te določbe, da prošnjo za priznanje statusa begunca zavrže kot nedopustno, ker je druga država članica prosilcu že priznala status subsidiarne zaščite, kadar so življenjske razmere oseb, ki jim je priznana subsidiarna zaščita, v tej drugi državi članici v nasprotju s členom 4 Listine ali pa ne ustrezajo zahtevam iz določb poglavja VII Direktive o pogojih, vendar pri tem ni prišlo do kršitve tega člena 4. Sprašuje še, ali je – glede na okoliščine – tako tudi v primeru, da te osebe v navedeni državi članici ne prejema nobene dajatve za kritje stroškov za preživetje ali pa tako dajatev prejema, vendar je ta znatno nižja kot v drugih državah članicah, pri čemer pa te osebe v zvezi s tem niso obravnavane drugače kot državljani te države članice.
- 82 Drugič, predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba člen 33(2)(a) Direktive o postopkih razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica to možnost uporabi, če je imel azilni postopek v drugi državi članici sistemske pomanjkljivosti, ki so še vedno podane.
- 83 Kar zadeva, na prvem mestu, položaj iz točke 81 te sodbe, je treba opozoriti, da pravo Unije temelji na osnovni premisi, da vsaka država članica z vsemi ostalimi državami članicami deli vrsto skupnih vrednot, na katerih temelji Unija, in priznava, da jih druge države članice delijo z njo, kot je natančneje določeno v členu 2 PEU. Ta premisa pomeni in utemeljuje obstoj vzajemnega zaupanja med državami članicami v zvezi s priznavanjem teh vrednot in torej spoštovanjem prava Unije, s katerim se te vrednote izvajajo, ter v zvezi s tem, da lahko njihovi nacionalni pravni sistemi zagotavljajo enakovredno in učinkovito varstvo temeljnih pravic, priznanih z Listino, zlasti s členoma 1 in 4, ki določata eno od temeljnih vrednot Unije in njenih držav članic (sodba z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 80 in navedena sodna praksa).
- 84 Načelo vzajemnega zaupanja med državami članicami je v pravu Unije temeljnega pomena, saj omogoča vzpostavitev in ohranjanje območja brez notranjih meja. Natančneje, načelo vzajemnega zaupanja zlasti v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice od vsake od teh držav zahteva, naj razen v izrednih okoliščinah šteje, da vse druge države članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom (sodba z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 81 in navedena sodna praksa).
- 85 Zato je treba v okviru skupnega evropskega azilnega sistema domnevati, da je obravnavanje prosilcev za mednarodno zaščito v vsaki državi članici v skladu z zahtevami Listine, Ženevske konvencije in EKČP (sodba z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 82 in navedena sodna praksa). To med drugim velja za člen 33(2)(a) Direktive o postopkih, ki v okviru skupnega azilnega postopka, določenega s to direktivo, pomeni izraz načela vzajemnega zaupanja.
- 86 Vendar ni mogoče izključiti, da je v praksi delovanje tega sistema v posamezni državi članici zelo oteženo, tako da obstaja resna nevarnost, da bi bili prosilci za mednarodno zaščito v tej državi članici obravnavani v nasprotju s temeljnimi pravicami (sodba z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 83 in navedena sodna praksa).
- 87 V tem okviru je treba navesti, da ob upoštevanju splošne in absolutne narave prepovedi iz člena 4 Listine, ki je tesno povezana s spoštovanjem človekovega dostojanstva in ki brez izjeme prepoveduje vse oblike nečloveškega ali ponižujočega ravnanja, za namene uporabe tega člena 4 ni pomembno, ali resna nevarnost, da bo zadevna oseba izpostavljena takemu ravnanju, nastane ob predaji, med azilnim postopkom ali po njem (glej po analogiji sodbo z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 88).
- 88 Tako mora sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo, s katero je bila nova prošnja za mednarodno zaščito zavržena kot nedopustna, kadar ima na voljo elemente, ki jih je prosilec predložil, da bi dokazal obstoj take nevarnosti v državi članici, ki je že priznala subsidiarno zaščito, na podlagi

objektivnih, zanesljivih, natančnih in ustrezno posodobljenih elementov ter ob upoštevanju standarda varstva temeljnih pravic, ki ga zagotavlja pravo Unije, preučiti resničnost pomanjkljivosti, ki so bodisi sistemske ali splošne bodisi se nanašajo na nekatere skupine oseb (glej po analogiji sodbo z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 90 in navedena sodna praksa).

- 89 V zvezi s tem je treba poudariti, da morajo pomanjkljivosti, navedene v prejšnji točki te sodbe, zato da bi se zanje uporabil člen 4 Listine, ki ustreza členu 3 EKČP ter katerega vsebina in obseg sta torej, kot določa člen 52(3) Listine, enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija, dosegati posebej visok prag resnosti, kar se presoja glede na vse okoliščine zadeve (sodba z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 91 in navedena sodna praksa).
- 90 Ta posebej visoki prag resnosti naj bi bil dosežen, če bi brezbriznost organov države članice povzročila, da bi se oseba, ki je povsem odvisna od javne pomoči, neodvisno od svoje volje in osebne izbire znašla v položaju hudega materialnega pomanjkanja, zaradi katerega ne bi mogla zadovoljiti svojih najosnovnejših potreb, kot so med drugim hrana, higiena in nastanitev, in zaradi katerega bi bilo ogroženo njeno telesno ali duševno zdravje ali bi se znašla v stanju poslabšanja razmer, ki ni združljivo s človekovim dostojanstvom (glej sodbo z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 92 in navedena sodna praksa).
- 91 Navedeni prag torej ni dosežen niti v okoliščinah velike negotovosti ali znatnega poslabšanja življenjskih razmer zadevne osebe, če te ne pomenijo hudega materialnega pomanjkanja, zaradi katerega bi bila ta oseba v položaju, ki bi bil tako slab, da je mogoče šteti, da gre za nečloveško ali ponižujoče ravnanje (sodba z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 93).
- 92 Glede na vprašanja predložitvenega sodišča v zvezi s tem je treba pojasniti, da ob upoštevanju pomena načela vzajemnega zaupanja za skupni evropski azilni sistem kršitve določb poglavja VII Direktive o pogojih, ki nimajo za posledico kršitve člena 4 Listine, državam članicam ne preprečujejo, da bi uporabile možnost iz člena 33(2)(a) Direktive o postopkih.
- 93 Kar zadeva okoliščino, ki jo predložitveno sodišče prav tako omenja, in sicer da osebe, ki jim je priznana subsidiarna zaščita, v državi članici, ki je prosilcu priznala tako zaščito, ne prejemajo nobene dajatve za kritje stroškov za preživetje ali pa tako dajatev prejemajo, vendar je ta znatno nižja kot v drugih državah članicah, pri čemer pa te osebe v zvezi s tem niso obravnavane drugače kot državljani te države članice, je ta lahko podlaga za ugotovitev, da obstaja dejanska nevarnost, da bi bil ta prosilec izpostavljen ravnanju, ki je v nasprotju s členom 4 Listine, le če povzroči, da bi se ta prosilec zaradi svoje posebne ranljivosti neodvisno od svoje volje in osebne izbire znašel v položaju hudega materialnega pomanjkanja, ki bi ustrezal merilom iz točk od 89 do 91 te sodbe.
- 94 Zgolj to, da so socialna varnost in/ali življenjske razmere v državi članici, v kateri je bila vložena nova prošnja za mednarodno zaščito, boljše kot v državi članici, ki je že priznala subsidiarno zaščito, nikakor ne more potrditi ugotovitve, da bi bila zadevna oseba ob predaji v zadnjenavedeno državo članico izpostavljena dejanski nevarnosti ravnanja, ki je v nasprotju s členom 4 Listine (glej po analogiji sodbo z današnjega dne, Jawo, C-163/17, točka 97).
- 95 Na drugem mestu, glede položaja iz točke 82 te sodbe iz predloga za sprejetje predhodne odločbe izhaja, da gre pri pomanjkljivostih azilnega postopka, ki jih navaja predložitveno sodišče, po njegovih navedbah za to, da država članica, ki je priznala subsidiarno zaščito, predvidljivo in v nasprotju z Direktivo o pogojih prosilcem za mednarodno zaščito zavrača status begunca in v nasprotju s členom 40(3) Direktive o postopkih ne obravnava niti naknadnih prošenj, ne glede na nove dokaze in dejstva, ki znatno povečujejo verjetnost, da bi prosilec izpolnjeval zahteve za priznanje tega statusa.
- 96 Predložitveno sodišče v zvezi s tem sprašuje, ali določbe člena 18 Listine v povezavi z določbami člena 78 PDEU narekujejo, da država članica v takem položaju novo prošnjo za mednarodno zaščito preuči kljub nacionalnemu pravilu, s katerim se izvaja člen 33(2)(a) Direktive o postopkih.

- 97 Opozoriti je treba, da sta bili tako Direktiva o pogojih kot Direktiva o postopkih sprejeti na podlagi člena 78 PDEU ter za uresničitev cilja, navedenega v tem členu, in za zagotovitev spoštovanja člena 18 Listine.
- 98 V skladu z Direktivo o pogojih, zlasti s členom 13 te direktive, morajo države članice priznati status begunca državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki izpolnjujeta pogoje za to, da bi se v skladu s poglavjema II in III te direktive štela za begunca. Da bi ugotovile, ali gre za tak primer, morajo v skladu s členom 4(3) navedene direktive prošnje za mednarodno zaščito obravnavati v vsakem posameznem primeru posebej. Zato lahko države članice le v primeru, da po taki posamični obravnavi ugotovijo, da prosilec za tako zaščito ne izpolnjuje pogojev iz poglavja III, ampak tiste iz poglavja V te direktive, temu namesto statusa begunca priznajo status subsidiarne zaščite.
- 99 Če pa bi azilni postopek v državi članici sistematično – brez dejanske preučitve – privedel do zavrnitve priznanja statusa begunca prosilcem za mednarodno zaščito, ki izpolnjujejo pogoje iz poglavij II in III Direktive o pogojih, ne bi bilo mogoče šteti, da je obravnavanje prosilcev za azil v tej državi članici v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz člena 18 Listine.
- 100 Vendar lahko druge države članice zavržejo novo prošnjo, ki jim jo je predložila zadevna oseba, kot nedopustno na podlagi člena 33(2)(a) Direktive o postopkih, kot se razlaga ob upoštevanju načela vzajemnega zaupanja. V takem primeru je država članica, ki je priznala subsidiarno zaščito, pristojna za ponovni začetek postopka za pridobitev statusa begunca.
- 101 Iz vseh zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba na tretje in četrto vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17 odgovoriti:
- Člen 33(2)(a) Direktive o postopkih je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost iz te določbe, da prošnjo za priznanje statusa begunca zavrže kot nedopustno, ker je druga država članica prosilcu že priznala subsidiarno zaščito, kadar navedeni prosilec kot oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, v tej drugi državi članici zaradi predvidljivih življenjskih razmer ne bi bil izpostavljen resni nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine. Okoliščina, da osebe, ki jim je priznana taka subsidiarna zaščita, v navedeni državi članici ne prejema nobene dajatve za kritje stroškov za preživetje ali pa tako dajatev prejema, vendar je ta znatno nižja kot v drugih državah članicah, pri čemer pa te osebe v zvezi s tem niso obravnavane drugače kot državljani te države članice, je lahko podlaga za ugotovitev, da obstaja dejanska nevarnost, da bi bil ta prosilec tam izpostavljen taki nevarnosti, le če povzroči, da bi se ta prosilec zaradi svoje posebne ranljivosti neodvisno od svoje volje in osebne izbire znašel v položaju hudega materialnega pomanjkanja.
 - Člen 33(2)(a) Direktive o postopkih je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da država članica uporabi to možnost, kadar azilni postopek v drugi državi članici, ki je prosilcu priznala subsidiarno zaščito, sistematično – brez dejanske preučitve – privede do zavrnitve priznanja statusa begunca prosilcem za mednarodno zaščito, ki izpolnjujejo pogoje iz poglavij II in III Direktive o pogojih.

Peto vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17

- 102 Ob upoštevanju zlasti odgovora na drugo vprašanje v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17 na peto vprašanje v teh zadevah ni treba odgovoriti.

Stroški

¹⁰³ Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Člen 52, prvi odstavek, Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite je treba razlagati tako, da državi članici omogoča, da določi takojšnjo uporabo nacionalne določbe, s katero je bil prenesen člen 33(2)(a) te direktive, za prošnje za azil, o katerih še ni bilo dokončno odločeno ter ki so bile vložene pred 20. julijem 2015 in pred začetkom veljavnosti te nacionalne določbe. Vendar ta člen 52, prvi odstavek, v povezavi zlasti z navedenim členom 33 nasprotuje taki takojšnji uporabi v položaju, v katerem sta bili tako prošnja za azil kot zahteva za ponovni sprejem vloženi pred začetkom veljavnosti Direktive 2013/32 in v skladu s členom 49 Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, še v celoti spadata na področje uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države.
2. V položaju, kakršen je ta v zadevah C-297/17, C-318/17 in C-319/17, je treba člen 33 Direktive 2013/32 razlagati tako, da državam članicam omogoča, da prošnjo za azil zavržejo kot nedopustno na podlagi odstavka (2)(a) tega člena 33, ne da bi morale ali mogle najprej izvesti postopek za sprejem ali postopek za ponovni sprejem, določena z Uredbo št. 604/2013.
3. Člen 33(2)(a) Direktive 2013/32 je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost iz te določbe, da prošnjo za priznanje statusa begunca zavrže kot nedopustno, ker je druga država članica prosilcu že priznala subsidiarno zaščito, kadar navedeni prosilec kot oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, v tej drugi državi članici zaradi predvidljivih življenjskih razmer ne bi bil izpostavljen resni nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Okoliščina, da osebe, ki jim je priznana taka subsidiarna zaščita, v navedeni državi članici ne prejemajo nobene dajatve za kritje stroškov za preživetje ali pa tako dajatev prejemajo, vendar je ta znatno nižja kot v drugih državah članicah, pri čemer pa te osebe v zvezi s tem niso obravnavane drugače kot državljani te države članice, je lahko podlaga za ugotovitev, da obstaja dejanska nevarnost, da bi bil ta prosilec tam izpostavljen taki nevarnosti, le če povzroči, da bi se ta prosilec zaradi svoje posebne ranljivosti neodvisno od svoje volje in osebne izbire znašel v položaju hudega materialnega pomanjkanja.

Člen 33(2)(a) Direktive 2013/32 je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da država članica uporabi to možnost, kadar azilni postopek v drugi državi članici, ki je prosilcu priznala subsidiarno zaščito, sistematično – brez dejanske preučitve – privede do zavrnitve priznanja statusa begunca prosilcem za mednarodno zaščito, ki izpolnjujejo pogoje iz poglavij II in III Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite.

Podpisi